

ה"ת 45380/02/21 - אחמד שתיו נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בראשון לציון

ה"ת 45380-02-21 מדינת ישראל נ' שתיו

בפני	כבוד השופט ארז מלמד
מבקש	אחמד שתיו
נגד	מדינת ישראל
משיבה	(באמצעות היחידה הארצית למאבק בפשיעה כלכלית- יאל"כ 433)

החלטה

מה דינם של צמד הסכמים אשר המבקש צד להם, בהינתן תקופת תפיסה נקובה שנקבעה במסגרת צו תפיסה, והורחבה בהסכמת הצדדים.

רקע - בקצרה

1. המשיבה - היחידה הארצית למאבק בפשיעה כלכלית בשיתוף רשות המיסים, מנהלת חקירה רחבת היקף, בחשד לביצוע עבירות רבות ומגוונות, דוגמת מתן שוחד, מרמה והפרת אמונים, קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, עבירות הלבנת הון, עבירות לפי פקודת המסים ועבירות נוספות - והכל בקשר עם רכבת ישראל, עיריית טירת הכרמל, משרד הבינוי והשיכון וחברות נוספות, בעלות זיקה ציבורית.
2. ביום 15.2.21 הפכה החקירה גלויה, עת נעצרו המבקש ואחרים, בוצעו חיפושים ונתפסו מוצגים ורכוש. המשיב שוחרר ממעצרו כעבור 10 ימים, והחקירה עודנה מתנהלת.
3. עובר לתחילת החקירה הגלויה ומעצרו של המבקש ואחרים, אישר כב' השופט ג. אבנון, במעמד צד אחד, תפיסה והקפאה של חשבונות ו/או תקבולים ו/או יתרות זכות ו/או יתרות עתידיות שעומדות לזכות המבקש, "בגין פרויקטים שנחתמו ועבודות שבוצעו עבור אותם פרויקטים מיום 1.2.20 ועד לתאריך 15.2.21" וכן ציווה "על העברת יתרות הזכות ו/או התקבולים לחשבון קרן החילוט...". בהחלטה כאמור הובהר כי "יתפסו לחילוט גם יתרות עתידיות שטרם התקבלו בגין עבודות שבוצעו עבור הפרויקטים הנ"ל בתוך התקופה הנ"ל" (להלן: "הצו שמספרו 14172-02-21").
4. החלטה זו קשורה להסכמות אליהן הגיעו הצדדים כעבור מספר שבועות, בדיון מיום 16.3.21, וליתר דיוק-

אלה המפורטות בסעיף 7, כפי שהוכתבו לפרוטוקול על ידי למעלה מ-10 נציגים שהגיעו לדין מטעם הצדדים:

"הצו שמספרו 14172-02-21, יורחב כך שהתקופה הנקובה בו תשתנה לתאריכים שבין 1.1.2019 ועד ל-15.2.2021, כאשר המדינה תהיה זכאית לקבל את היתרות בגין עבודות שבוצעו בתקופה זו, בהתאם לצו ובכפוף לכך שהחוזים נחתמו בתקופה זו. ביחס לחשבוניות הכלולות בהרחבת הצו (הצו שמספרו צוין לעיל) וכן ביחס לחשבוניות שהמבקש יפיק לכלל לקוחותיו, הכלולים בצו זה, הלקוחות יעבירו את תמורת בנייתו המע"מ לחשבון יחידת החילוט שמספרו צוין בסעיף 1 לעיל, ואת סכום המע"מ יעבירו לטובת המבקש, לצורך תשלום המע"מ. למען הסר ספק, בגין עבודות שבוצעו החל מה-16.2.21 ואילך, מלוא התמורה תועבר למבקש."

5. כחודשיים לאחר מכן נתגלעו סדקים בהסכמה שלעיל (להלן: "ההסדר"). בתאריך 18.5.21 עתר המבקש לקבוע דיון דחוף, בטענה כי היחידה החוקרת פנתה לרכבת ישראל בדרישה לתפיסת כספים ביחס לחוזה אשר לטענתו נחתם שלא בתוך התקופה הנקובה המוזכרת לעיל (כאמור, 1.1.19 עד 15.2.21 ולהלן: "התקופה הקובעת").

6. כשבוע לאחר מכן, הגישו הצדדים בקשות לקביעת דיון, תוך שהודיעו כי כשלו ניסיונותיהם להגיע לעמק השווה בעניין תחולת ההסדר על שני פרויקטים: מכרז מסגרת של רכבת ישראל (להלן: "הסכם הרכבת"), ופרויקט "סקייט פארק" של טירת הכרמל (להלן: "הסכם טירת הכרמל").

7. ב"כ המבקש הרחיב אודות "הסכם הרכבת" ואומד דעתו של המבקש עת הגיעו הצדדים להסדר. הוא הסביר שמלכתחילה הביע הסכמתו לתנאי ההסדר מתוך ידיעה ברורה ש"הסכם הרכבת", אשר נחתם בחודש מרץ 2018, לא כלול בו. עוד הסביר כי עסקינן בהסכם שתנאיו קשיחים עבור הקבלן (המבקש), וכי האחרון נדרש לעמוד בתנאים ברורים ומוקפדים - שאם לא כן, תחולט הערבות שהפקיד.

8. אשר לטפסי ההזמנות, הסביר כי אלו מהווים מעין מסמכי הוראות אשר ניתנו למבקש מאת רכבת ישראל במסגרת המכרז; הדגיש כי אין לראות בהם הסכמים כשלעצמם; הם לא חתומים על ידי שני הצדדים; ואינם מבטאים קיומם של הצעה וקיבול.

9. עוד בהקשר זה הוסיף כי הייתה למשיבה הזדמנות, במסגרת המו"מ, לנסות ולכלול בהסדר גם טפסי הזמנות - אך היא לא עשתה כן, וממילא המבקש היה מתנגד למהלך שכזה.

10. אשר ל"הסכם טירת הכרמל", ב"כ המבקש הגיש את נספחיו וציין כי שווי הכספים האמורים עומד על 1.2 מיליון ₪. ב"כ המבקש פירט והרחיב על נסיבות חתימת "הסכם טירת הכרמל", תוך שהדגיש כי מדובר בהסכם שנחתם מהותית בשנת 2018. ובמה דברים אמורים? ב"כ המבקש התחיל והפנה למסמך שכותרתו "צו התחלת עבודה - סקייט פארק", הנושא תאריך 1.9.18 כמו גם למסמכים ונתונים נוספים אודות דיווחים מאותה שנה על

עבודות שכבר בוצעו במסגרת פרויקט "סקייט פארק". עו"ד פינקלשטיין הדגיש כי עיריית טירת הכרמל הניחה בפני מרשו מצג לפיו חתמה גם היא על ההסכם, ובהתאם לכך ניתנה ערבות בנקאית והחלה העבודה בשטח כבר בשנת 2018 - אלא שבנקודה מסוימת במהלך הדרך, התברר שנציגי עיריית טירת הכרמל חתמו על ההסכם רק בתאריך 3.2.19, קרי - כחודש לתוך התקופה הקובעת. בהתאם, עתירת ב"כ המבקש הינה לראות בכותרת ההסכם ("חוזה מס' 14/18"), בצו התחלת העבודה שלעיל ובכך שעבודות הבנייה החלו כבר אז - כמועד הקובע לעניין החתימה על "הסכם טירת הכרמל".

11. המשיבה פתחה באמרה כי שווי העבירות שביצע המבקש מוערך בשלב זה בסך של כ-25 מיליון ₪, וכנגדן נתפס רכוש בסך של 7 מיליון ₪ (כ-28% מהיקף העבירות המיוחסות לו, כך לשון המשיבה).

12. בכל הקשור ל"הסכם הרכבת": המשיבה טענה כי מדובר בהסכם מסגרת, שאופיו כללי ואינו יוצר התחייבות או בלעדיות לקבלן הזוכה, אלא בנוי על בסיס עבודות או מטלות ספציפיות ונפרדות. כך לדוגמא, הוסבר כי כאשר מתנהלים בדרך של הסכמי מסגרת, ישנו קושי מהותי לקבל אשראי או מימון בנקאי בהיעדר הזמנה או פרויקט ספציפי - והדבר מלמד על היעדר ערך כלכלי בהסכם שכזה, ומנגד - על קיומו של ערך כלכלי בטפסי ההזמנות אשר יוצאות מכוחו.

13. המשיבה הפנתה לסעיפים שונים בהסכם הרכבת, המלמדים על היעדר התחייבות מצד רכבת ישראל בכל הנוגע למתן עבודה למבקש, ועל כך שהדבר ייעשה בהתאם לשיקול דעתה של רכבת ישראל. כלומר, לשיטת המשיבה, הסכם הרכבת אינו משקף התחייבות חוזית כלשהי בין הצדדים (לאמור - התחייבויות חוזיות אלה, לשיטת המשיבה, נובעות אך מטפסי ההזמנה).

14. המשיבה הגישה את הודעתו של המשנה ליועמ"ש רכבת ישראל, מר קובי אשכנזי, וטענה כי עדותו מלמדת על אופיו של חוזה הרכבת ככזה שאינו מבטא בלעדיות או התחייבות מצד רכבת ישראל כלפי המבקש והדגישה כי דבריו מלמדים שדווקא טפסי ההזמנות הם שמהווים מעין חוזה, ולא הסכם המסגרת.

15. בנוגע ל"הסכם טירת הכרמל": מדובר בהסכם הנושא חתימות אשר לצדן תאריך 3.2.19, ומשכך ברור כי נחתם בתוך התקופה הקובעת - וכלול בהסדר.

16. אשר ל"צו התחלת העבודה", המשיבה סברה כי אין המדובר במסמך שעניינו התחייבות כלשהי בין הצדדים, מה גם שהחתום עליו (מר בוריס טיקמן, מהנדס העיר) - חשוד מרכזי בפרשייה.

17. עוד הגישה המשיבה את הודעתו של מר הרצל רגב, גזבר עיריית טירת הכרמל, מתאריך 22.4.21, הימנה עולה כי האחרון זיהה את חתימתו של ראש העיר (כאמור, מיום 3.2.19) על גבי ההסכם - ועוד מתוך הודעתו:

"ש. ממתי חוזה התקשרות נכנס לתוקף לפי נסיוןך? ת. ממועד שכול החתימות המחייבות נחתמו על גבי ההסכם, כפי שאמרתי, החתימה שלי היא מיום 3.12.19".

דין והכרעה

18. לאחר שקראתי בעיון את מכלול כתבי בית הדין, את פרוטוקול הדיון שהתקיים והמסמכים שהוגשו מטעם הצדדים במהלכו, מצאתי לקבל את טיעוני המבקש במלואם.

19. **"הסכם הרכבת"**: ההסדר אליו הגיעו הצדדים, כפי שמפורט בסעיף 4 לעיל נהיר הוא, ודומה כי אינו זקוק לפרשנות של ממש. השתכנעתי מדבריו של המבקש באשר לאומד דעתו עת הגיעו הצדדים להסדר, וסבורני כי המבקש לא היה נותן יד ומסכים להסדר המגדיר (במפורש או מכללא) כי טפסי ההזמנות כמוהם כחוזים, ובהתאם - כי חוזה המסגרת כמוהו כנייר חסר משמעות או חשיבות.

20. הסכם מסגרת, כשמו כן הוא - הסכם. אכן צודקת המשיבה, הסכם הרכבת הוא כללי, הוא אינו עוסק בפרויקט ספציפי, ולא מעניק בלעדיות דווקא למבקש (מבין הקבלנים שזכו במכרז) או התחייבות להיקף עבודה - אך כל זאת אינו מפחית ממעמדו כחוזה, עליו חתמו הצדדים מרצונם החופשי ובאופן המבטא הצעה וקיבול כנדרש.

21. ובעניין זה אפנה להודעתו של המשנה ליועמ"ש רכבת ישראל, מר קובי אשכנזי, מתאריך 28.4.21, עמוד 6, ש' 197-202:

"ש. האם יהיה נכון להגיד שהסכם המסגרת מגדיר את תנאי ההתקשרות בין הצדדים, אך ברגע שצריך לבצע מטלה מסוימת, יוצא חוזה עבודה לעניין המטלה הספציפית? ת. חוזה המסגרת אכן מסדיר את מערכת היחסים בין הצדדים כאשר לטובת ביצוע העבודה נדרשת הוצאת מטלה שמסדירה את פרטי ההתקשרות הקונקרטית. ש. האם יהיה נכון להגיד שכול מטלה היא כמו מעיין חוזה עבודה? ת. חוזה מסגרת מאפשר ביצוע עבודות באמצעות מטלות וכך נראה לי שנכון יהיה להגדיר זאת".

22. עיננו הרואות - מדבריו של מר אשכנזי אנו למדים באופן ברור, כי אותם טפסי הזמנות אינם מהווים חוזים, כי אם מעין "מטלות" קונקרטיות המונפקות מכוח הסכם המסגרת.

23. 21. אשר ל"**הסכם טירת הכרמל**", גם כאן השתכנעתי בצדקת דברי המבקש, כאשר מסמך "צו התחלת העבודה-סקיט פארק", הנושא תאריך 1.9.18, ואין מחלוקת או טענה כלשהי אודות אמינותו, תרם משמעותית והטה את הכף לכיוונו של המבקש.

24. ככלל, עסקינן בצו המונפק במועד שלאחר כריתת הסכמים וחוזים ובשלב המקדים את תחילת ביצוע העבודות

מכוחם.

25. ושוב בענייננו, לשון הצו ברורה ואין צורך בפרשנות; החוזה כבר נחתם, אישור תחילת העבודה ניתן לתאריך המעיד גם הוא, כי עסקינן בתקופה שקדמה לתקופה הקובעת: **"בהתאם לחוזה החתום בינכם ובין עיריית טירת-כרמל, הריני מאשר התחלת ביצוע העבודה החל מהתאריך 10/9/2018. משך ביצוע העבודה 240 ימים קלנדריים מתחילת העבודה"**.

26. הייתכן שצו התחלת העבודה ניתן כחצי שנה עובר לחתימה על ההסכם אשר מכוחו מונפק הצו? המשיבה סבורה שהתשובה לשאלה זו חיובית. אלא שלא נשמעו הסברים שיניחו את דעתי או שיש בכוחם לגשר או להסביר פער זמנים שכזה, ו/או התנהלות חריגה שכזו.

27. טענת המשיבה, לפיה יש משמעות לעובדה שהחתום על צו התחלת העבודה, אינ' בוריס טיקמן (מהנדס העיר) חשוד גם הוא בפרשה, נטענה בעלמא, לא הורחבה ולא פורטה - ומשכך נדחית.

28. וכך הגענו לשורה הסופית: הנתונים שהונחו לפניי הובילו למסקנה לפיה ההסכם נחתם בשנת 2018, עובר לתאריך המתנוסס על גבי צו התחלת העבודה. זהו קול ההיגיון, והמשיבה לא שכנעה בקיומו של תרחיש אחר.

29. סיכומי של דבר, מסקנתי היא כי "הסכם הרכבת" ו"הסכם טירת הכרמל" נחתמו שניהם במועדים שאינם בתוך התקופה הקובעת, ומשכך היתרות והתמורות מכוחם - שייכים למבקש ויועברו אליו.

מסמכים שהוגשו לעיונו של בית המשפט במהלך הדיון, ימסרו לב"כ הצדדים במזכירות בית המשפט, החל מתאריך 4.7.21.

על מנת לאפשר למשיבה לשקול הגשת ערר, החלטה זו תיכנס לתוקף החל מתאריך 4.7.21.

ניתנה היום, י"ז תמוז תשפ"א, 27 יוני 2021, בהעדר הצדדים.